

Sagsnr.
2021 - 7172

Doknr.
660633

Dato
24-01-2023

4. opfølgning på lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap trådte i kraft 1. juli 2018. Med loven blev der indført et forbud mod såvel direkte som indirekte forskelsbehandling på grund af handicap på alle områder i samfundet, ligesom der blev indført klageadgang til Ligebehandlingsnævnet over overtrædelser af forbuddet. Personer, der får medhold i overtrædelser af forbuddet, kan tilkendes en godtgørelse af Ligebehandlingsnævnet. Loven indeholder ikke en generel pligt til rimelig tilpasning eller tilgængelighed. Den 1. januar 2021 trådte en lovændring dog i kraft, hvorefter der blev indført en ret til rimelig individuel tilpasning i dagtilbud, folkeskolen, friskoler og private grundskoler (frie grundskoler)¹.

For at kunne følge, hvordan loven virker i praksis, blev det indføjet i lovbemærkningerne, at der vil ske en årlig opfølgning via oplysninger fra Ligebehandlingsnævnet, ligesom der efter tre år vil blive foretaget en mere uddybende evaluering. Den mere uddybende evaluering er imidlertid blevet udskudt.

Denne opfølgning er den 4. opfølgning efter lovens ikrafttræden. Opfølgningen bygger på en opgørelse fra Ligebehandlingsnævnet over de af nævnets sager, som er registreret som omhandlende lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Opfølgningen omhandler data på sager, der er indgået og afgjort i Ligebehandlingsnævnet i perioden fra den 19. september 2021 – 18. september 2022².

Antal modtagne, afgjorte, henlagte og verserende sager

Af tabel 1 fremgår det, at Ligebehandlingsnævnet i perioden 19. september 2021 – 18. september 2022 i alt har modtaget 69 klager, som relaterer sig til lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Tabel 1: Modtagne sager om handicap uden for arbejdsmarkedet fra 19. september 2021 – 18. september 2022

Antal sager	2021	2022	I alt
	(19.sep.-31.dec.)	(1.jan.-18.sep.)	
Indkomne sager, heraf	30	39	69
Afgjorte sager*	24	29	53
Verserende sager	6	10	16

Note: Sagerne er opdelt efter ankemodtaget dato. Genoptagede sager er opdelt efter dato for genoptagelsen. Tallene i tabellen er behæftet med en vis usikkerhed, da sagens indhold i nogle tilfælde

¹ L 16 blev vedtaget den 22. december 2020 og trådte i kraft 1. januar 2021.

² Den 1. opfølgning omhandlede perioden fra 1. juli 2018 - 18. september 2019. Den 2. opfølgning omhandlede perioden fra 19. september 2019 – 18. september 2020. Den 3. opfølgning omhandlede perioden fra 19. september 2020 – 18. september 2021.

først registreres, når sagen er afsluttet, hvorfor indkomne klagesager vedrørende handicap uden for arbejdsmarkedet ikke alle er blevet registreret.

*Afgjorte sager indeholder i tabel 1 også sager, som er bortfaldne herunder tre sager afgjort med særlig lukningsårsag, to sager er bortfaldne pga. forlig, og en sag er bortfaldet fordi kravet er opfyldt af den indklagede.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data er trukket pr. 11. januar 2023.

30 af sagerne er modtaget i perioden d. 19. september 2021 og frem til 31. december 2021, mens der fra d. 1. januar til d. 18. september 2022 er modtaget 39 sager.

Ud af de i alt 69 indkomne sager har Ligebehandlingsnævnet pr. 18. september 2022 afgjort 53 af sagerne, mens der på opgørelsestidspunktet er 16 sager, som er verserende. Det vil sige, at de er under forberedelse i sekretariatet i Ligebehandlingsnævnet, som skal sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan træffe en afgørelse.

Udfaldet af klagesager

Tabel 2 viser udfaldet af de klager, der er realitetsbehandlet i perioden 19. september 2021 – 18. september 2022. Det skal bemærkes, at antallet af indkomne sager i tabel 1 ikke er sammenligneligt med antallet af de realitetsbehandlede sagers sagsudfald, som fremgår af tabel 2. Det skyldes, at tabel 1 omhandler sager, der er modtaget i perioden fra 19. september 2021 til 18. september 2022, mens tabel 2 omhandler sager, der er realitetsbehandlet i denne periode. Det betyder, at der i tabel 2 kan fremgå sager, som er indkommet før d. 19. september 2021.

En af klagesagerne, som er realitetsbehandlede i perioden 19. september 2021 – 18. september 2022, har angået retten til rimelig individuel tilpasning i dagtilbud, folkeskolen, friskoler og private grundskoler (frie grundskoler) for børn og unge med handicap i henhold til lovens § 9 a. Klagen angik spørgsmålet om, hvorvidt kommunen i tilstrækkelig grad sikrede, at klager, som var hørehæmmet og svært nærsynet, kunne opnå samme udbytte som andre elever i SFO-tilbuddet som brobygning og undervisningen i 0. klasse. I afgørelsen vurderede nævnet, at klagen i det hele angik spørgsmålet om rimelig individuel tilpasning af ydelser i dagtilbud og folkeskolen, som på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling ikke var en del af nævnets kompetence, da lovens § 9 a endnu ikke var trådt i kraft. Nævnet kunne derfor ikke behandle klagen.

Tabel 2: Sagsudfald for realitetsbehandlede sager om handicap uden for arbejdsmarkedet afgjort 19. september 2021 – 18. september 2022

	2021	2022	I alt
	(19.sep.-31.dec.)	(1.jan.-18.sep.)	
Medhold m. godtgørelse	2	4	6
Medhold u. godtgørelse	-	-	-
Ikke medhold	2	25	27
Afvist nævnet	5	53	58
Bortfaldne sager	4	10	14
Afslag på genoptagelse	3	3	6
Afvist sekretariatet	16	30	46
I alt	32	125	157

Note: I tabellen vises afgjorte sager med afgørelsestypen 'Realitetsbehandlet'. Sagerne er fordelt efter afgørelsesdato.

Medhold med godtgørelse i sagen

Ud af de 157 sager, som Ligebehandlingsnævnet har realitetsbehandlet i perioden fra 19. september 2021 - 18. september 2022, er der givet medhold og godtgørelse i 6 sager, jf. tabel 2.

Eksempler på sager, hvor der er givet medhold og godtgørelse

Mand med kronisk PTSD fik afslag på at medbringe sin servicehund på akutmodtagelsen på sygehus

En mand, der lider af kronisk PTSD, ankom med sin 6-årige søn til akutmodtagelsen på et sygehus. Manden var ledsaget af sin servicehund. Manden oplevede flere gange at få afslag på at medbringe sin servicehund på akutmodtagelsen på sygehuset. Nævnet vurderede, at sygehusets praksis om ikke at tillade hunde på sygehuset, stillede manden, der på grund af sit handicap havde behov for servicehund, ringere end andre. Der var herefter påvist faktiske omstændigheder, som gav anledning til at formode, at manden ved afslaget om at medbringe sin servicehund på sygehuset blev udsat for indirekte forskelsbehandling på grund af handicap.

Det påhvilede herefter sygehuset at bevise, at der ikke var tale om ulovlig forskelsbehandling. Sygehuset beklagede hændelsen, men fremkom ikke i øvrigt med oplysninger, der talte imod ulovlig forskelsbehandling af manden. Sygehuset havde således ikke godtgjort, at forskelsbehandlingen af manden ikke var i strid med forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap. Manden fik derfor medhold i klagen, og blev tilkendt en godtgørelse på 5.000 kr.

Mand med synshandicap fik mangelfulde oplysninger om sted for afhentning med Plustur

En mand med synshandicap skulle benytte sig af offentlig trafik, og fik via Rejseplanen oplyst, at han på sin rute skulle benytte sig af Plustur. Plustur er flextrafik og en samkørselsordning. Manden oplyste, at han ikke kunne få at vide, hvor Plustur-bilen præcist ville afhente ham. Det indklagede trafikselskab oplyste, at kunden fik en adresse oplyst, hvor afhentningen ville foregå f.eks. på en station, og at chaufføren ville kontakte kunden, såfremt man ikke kunne finde denne.

Som sagen var oplyst for nævnet lagde nævnet til grund, at manden ikke telefonisk, via rejseplanen eller hjemmesiden fik oplysning om, at chaufføren ville ringe ham op, såfremt han ikke kunne finde bilen. Nævnet vurderede herefter, at selskabet ikke havde løftet bevisbyrden for, at den indirekte forskelsbehandling af manden var objektivt begrundet i et sagligt formål, der var nødvendigt for at opnå formålet, og at der var et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen var for manden, der blev stillet ringere. Manden fik herefter medhold i klagen og blev tilkendt en godtgørelse på 10.000 kr.

Kvinde med PTSD og depression fik afslag på at medbringe psykiatrisk servicehund til visitationssamtale på psykologisk behandlingscenter

En kvinde, der lider af PTSD og depression, klagede over forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at hun ikke måtte medbringe sin psykiatriske servicehund til en visitationssamtale på det indklagede psykologiske behandlingscenter. Forbuddet mod at medbringe hunde på behandlingscentret var objektivt begrundet i et sagligt formål om at sikre de øvrige klienters helbred og herunder skabe et trykt miljø for behandling.

Indklagede havde dog ikke godtgjort, at det ikke var muligt at modtage kvinden med sin servicehund uden at tilsidesætte hensynet til de øvrige klienters sundhed. Afvisningen af at lade kvinden medbringe sin servicehund betød desuden, at hun blev afsluttet fra behandlingscenteret

uden at komme i betragtning til et behandlingsforløb. Indklagede havde herefter ikke løftet bevisbyrden for, at forskelsbehandlingen var nødvendig og proportional. Kvinden fik derfor medhold og blev tilkendt en godtgørelse på 10.000 kr.

Medhold uden godtgørelse i sagen

I perioden 19. september 2021 – 18. september 2022 er der ingen sager, hvor der er givet medhold uden godtgørelse. Dette fremgår i tabel 2 under ”Medhold u. godtgørelse”.

Ikke medhold i sagen

Ud af de 157 sager, som Ligebehandlingsnævnet har realitetsbehandlet i perioden fra 19. september 2021 - 18. september 2022, er der behandlet 27 sager, hvor der ikke er givet medhold, jf. tabel 2.

Eksempler på sager, hvor der ikke er givet medhold

Kvinde blev bedt om at fremvise billedlegitimation på servicehund på tankstation

En kvinde med en certificeret servicehund ønskede at handle på den indklagede tankstation. Kvinden blev mødt af en medarbejder, der ønskede at se billedlegitimation på servicehunden. Efter lidt tid accepterede medarbejderen dokumentation i form af et mærkat på hundens vest. Nævnet vurderede, at kvinden – på trods af den for kvinden ubehagelige oplevelse – ikke havde været udsat for ringere behandling på grund af handicap. Kvinden fik derfor ikke medhold.

En kommune foretog løbende vurdering af det eksisterende skoletilbud til en dreng med infantil autisme

En mor klagede på vegne af sin mindreårige søn over forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med den indklagede kommunes visitering af klager til specialskole samt kommunens sagsbehandling. Klager led af infantil autisme og havde hidtil været indskrevet på den lokale distriktsskole i et såkaldt BUF-flex-skoletilbud for børn med vidtgående indlæringsvanskeligheder. Da kommunen vurderede, at hans trivsel og udvikling ikke blev understøttet i dette skoletilbud, blev han visiteret til specialskole, hvilket forældrene ikke ønskede.

Nævnet vurderede, at den del af klagen, der vedrørte indklagedes visitering af klager til specialskole, herunder anvendelsen af en udarbejdet DPU-test som led i denne beslutning, alene drejede sig om indklagedes anvendelse og fortolkning af reglerne i anden lovgivning. Nævnet kunne derfor ikke behandle denne del af klagen.

Nævnet kunne derimod godt tage stilling til den del af klagen, som vedrørte kommunens løbende vurdering af, om skoletilbuddet i distriktsskolen med en BUF-flex-ordning var det rette skoletilbud for klager. Reglerne om løbende vurdering af skoletilbuddet til børn, der modtager specialpædagogisk bistand, følger af en bekendtgørelse. Nævnet er ikke afskåret fra at behandle en klage over forskelsbehandling på grund af handicap ved anvendelse af regler på bekendtgørelsesniveau.

Klager havde dog ikke påvist faktiske omstændigheder, der tydede på, at klager ved de løbende vurderinger var blevet udsat for ringere behandling. Nævnet lagde vægt på, at den årlige undersøgelse og vurdering netop blev foretaget for at sikre, at det eksisterende skoletilbud fortsat var det rette for klager ud fra hans aktuelle funktionsniveau.

Klager fik derfor ikke medhold.

Bortfaldne sager

Det fremgår af tabel 2, at der er 14 sager, der er afgjort som "Bortfaldne sager". En sag kan bortfalde på grund af, at klagerens krav under sagens behandling i nævnet imødekommes med forlig eller opfyldes af de indklagede. Derudover indeholder "Bortfaldne sager" også sager, der er lukket af en særlig årsag, da klager ikke har givet oplysninger om sin egen eller indklagedes identitet, eller da sagen kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, og denne ikke har truffet afgørelse i sagen, hvorfor nævnet ikke kan behandle klagen.

Afslag på genoptagelse af sager og afviste sager

Ligebehandlingsnævnet kan bestemme, at en sag, hvori der er truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor. Af tabel 2 fremgår det, at det er blevet afvist at genoptage 6 sager ("Afslag genoptagelse"), hvor den indklagede har bedt om at få behandlet klagen på ny.

Endelig fremgår det af tabel 2, at nævnet i alt har afvist 58 sager, mens sekretariatet i alt har afvist 46 sager i perioden. Dette fremgår henholdsvis af "Afvist nævnet" og "Afvist sekretariatet".

Nævnet og sekretariatet kan afvise at behandle en klage, hvis det f.eks. er åbenbart, at klager ikke vil få medhold i klagen, hvis nævnet ikke har kompetence til at behandle klagen eller hvis det vurderes, at der er behov for mundtlige parts- og vidneforklaringer.

Det kan være åbenbart, at klager ikke vil få medhold i sin klage, hvis der f.eks. ikke er oplysninger, der giver anledning til at formode, at klager har været udsat for forskelsbehandling i strid med lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Derudover har nævnet ikke kompetence til at behandle sager i de tilfælde, hvor klagen alene angår en offentlig forvaltningsmyndigheds afgørelse eller anvendelse og fortolkning af anden lovgivning, da en sådan klage falder uden for anvendelsesområdet for lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap efter lovens forarbejder.

Yderligere om sekretariatets og nævnets sagsbehandling

Principielle sager

I perioden fra 19. september 2021 – 18. september 2022 er der sket principiel behandling af otte sager om handicap uden for arbejdsmarkedet.

Eksempler på principielle sager

Klage over tilgængeligheden af en hjemmeside tilhørende en privat virksomhed kunne ikke behandles af Ligebehandlingsnævnet

En mand, der er ordblind, klagede over forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med tilgængeligheden af en hjemmeside tilhørende en privat virksomhed. Manden oplyste blandt andet for nævnet, at hjemmesidens funktioner ikke var ordblindevenlige.

Nævnet vurderede, at mandens ordblindhed udgør et handicap omfattet af handicapdiskriminationsloven. Handicapdiskriminationsloven indeholder et forbud mod diskrimination på grund af handicap, men indebærer ikke en pligt til tilgængelighed. Det fremgår af forarbejderne til handicapdiskriminationsloven, at der ikke med loven bliver stillet yderligere krav til tilgængelighed, end hvad der til enhver tid gælder efter anden lovgivning. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at det forhold, at en privat eller offentlig virksomhed ikke lever op til reglerne om tilgængelighed m.v., skal behandles i den pågældende sektors regelsæt. Det fremgår derudover af forarbejderne, at en klage over manglende overholdelse af reglerne om tilgængelighed m.v. må rettes til de klageinstanser, der måtte være i den pågældende sektor.

Nævnet vurderede på baggrund heraf, at nævnet ikke kunne behandle klagen.

Kvinde med BMI på 37,5 havde ikke godtgjort, at hun havde et handicap i handicapdiskriminationslovens forstand

En kvinde fik afslag på at tegne en livsforsikring og en forsikring mod tab af erhvervsevne i tilknytning til en pensionsordning under henvisning til, at hun havde et BMI på 37,5. Hun klagede derfor over forskelsbehandling på grund af handicap.

Ved vurderingen af, om kvinden havde et handicap i handicapdiskriminationslovens forstand, måtte nævnet foretage en vurdering af, om kvindens overvægt konkret havde medført sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, at hun var forhindret i at fungere på lige vilkår med andre personer i en tilsvarende livssituation.

Der var i de lægelige oplysninger ikke beskrevet sygdomme som følge af kvindens overvægt, og hun modtog heller ikke behandling i anledning af denne. Kvinden oplyste, at hun gik 8 km om dagen og ofte cyklede, ligesom hun havde meget få sygedage.

Nævnet vurderede på den baggrund, at kvinden ikke havde godtgjort, at hun havde et handicap i handicapdiskriminationslovens forstand. Kvinden fik derfor ikke medhold.

Formandsafgørelser

Skønnes en sag at kunne afgøres i overensstemmelse med fast rets- eller nævnspraksis, kan afgørelsen træffes af et medlem af formandsskabet alene. Nævnets formand har i perioden fra 19. september 2021 – 18. september 2022 truffet afgørelse i 35 ud af de 157 afgjorte sager i tabel 2. Af de 35 formandsafgørelser har 28 været afvisninger af at behandle klagen og 1 har været afslag på genoptagelse.

Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Ligebehandlingsnævnet er i 2022 på ca. 54,8 uger – dvs. 12,6 måneder. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager om forskelsbehandling uden for arbejdsmarkedet er i 2022 på ca. 52,6 uger, svarende til ca. 12 måneder.

Udviklingen i sager om handicap uden for arbejdsmarkedet

Af tabel 3 ses det, at antallet af modtagne sager er steget over årene fra 2019 til 2021, hvorefter der er sket et fald.

I perioden 19. september 2019 – 18. september 2020 modtog Ligebehandlingsnævnet 70 sager, hvor nævnet i perioden 19. september 2020 – 18. september 2021 modtog 159 sager. Det skal dog bemærkes, at 60 af de 159 sager, som Ligebehandlingsnævnet har modtaget i perioden fra 19. september 2020 – 18. september 2021 har vedrørt COVID-19. I perioden 19. september 2021 – 18. september 2022 modtog Ligebehandlingsnævnet 69 sager.

Tabel 3: Modtagne sager om handicap uden for arbejdsmarkedet fra 1. januar 2019 – 18. september 2022

Antal sager	2019	2019/20	2020/21	2021/22	I alt
	1.jan 19- 18.sep.19	19. sep. 19- 18. sep. 20	19. sep.20- 18.sep21	19. sep.21- 18.sep22	
Modtagne sager	33	70	159	69	331

Note: Sagerne er fordelt efter, hvornår Ankestyrelsen har modtaget klagen. I genoptagede sager bruges genoptagelsesdatoen. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data trukket pr. 23. januar 2023.

Tabel 4: Sagsudfald for realitetsbehandlede sager om handicap uden for arbejdsmarkedet afgjort fra den 1. januar 2019 – 18. september 2022

Antal sager	2019	2019/20	2020/21	2021/22	I alt
	1.jan 19- 18.sep.19	19. sep. 19- 18. sep. 20	19. sep.20- 18.sep21	19. sep.21- 18.sep22	
Medhold m. godtgørelse	2	3	10	6	21
Medhold u. godtgørelse	-	1	1	-	2
Ikke medhold	1	4	9	27	41
Afvist nævnet	1	13	26	58	98
Bortfaldne sager	6	3	9	14	32
Afslag på genoptagelse	-	2	1	6	9
Afvist sekretariatet	2	1	2	46	51
I alt	12	27	58	157	254

Note: Sager opdelt efter afgørelsesdato i de angivne perioder.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data trukket pr. 11. januar 2023